

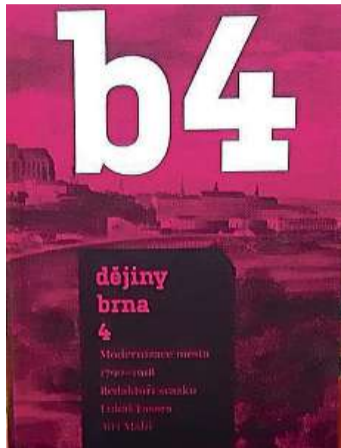
Zákoutí i dominanty Brna

Nová várka knih o Brně odhaluje historii, architektonické skvosty i pozoruhodná místa.

Jana Soukupová
spolupracovnice
MF DNES

Jak šla modernizace města

Dějiny Brna 4 Autorem je kolektiv historiků vedený Lukášem Fasorou a Jiřím Malířem, vydalo Statutární město Brno. Cena: 986 Kč

Zatímco kultura v divadlech, koncertních sálech či klubech je utlumena, četba knih zůstává jistotou, k níž se můžeme vrátit i v hlubokém soukromí. Navíc v době uzavřených kamenných obchodů lze podpořit knihkupce, vydavatele a knižní distributory nákupem skrze jejich e-shopy, které fungují i v karanténě.

Z knih o Brně jsou čerstvé přírůstky věnovány především jeho dějinám a také architektuře.

Kde se potěšit a čemu se divit

111 míst v Brně, která musíte vidět Originálně pojatého průvodce Brnem od Stanislava Bílera vydalo nakladatelství Paseka. Cena: 369 Kč

V originálním a svěžím knižním počinu sociologa a publicisty Stanislava Bílera žádou historicky-popisnou nudu nečekejte. Autor průvodce „111 míst v Brně, která musíte vidět“ nijak neskrývá své sympatie či antipatie k nejrůznějším brněnským pozoruhodnostem. A tak se seznámíte nejen s místy pro odpočinek, poučení, občerstvení a potěšení, ale také s největšími průšvihy Brna, z nichž hned tak nezapomenete třeba na popis autobusového nádraží Zvonarka nebo sídliště Kamechy, ve kterém „pokud obětuje jeden průměrný plat za měsíční splátku třicetileté hypotéky, dostanete malý byt v gulagu na kopci, kam nevede důstojná linka MHD.“ Stejně autentické jsou i doprovodné fotografie, jejichž většinovým autorem je rovněž sám Bíler.

Právě vycházející Dějiny Brna 4 jsou v pořadí pátým svazkem obřího sedmidílného projektu, který má v nebyvalé šíři obsáhnout historii od pravěkých časů prakticky až po dnešek. Dílo s podtitulem Modernizace města 1790–1918 za dosud vydanými obsáhlými svazky nijak nezaostává, naopak. Na 1 283 stranách najdou čtenáři události, jimiž Brno tehdy prošlo. „Dělitkem je rok 1848 naplněný událostmi, které sice v tehdejší Rakousku na první pohled nepřekročily politickou mapu monarchie, ale spustily procesy, které nakonec od základů změnilo společenství a určily klíčová témata jejího fungování až do současnosti,“ uvádějí redaktori knihy Lukáš Fasora a Jiří Malíř. K vydání nyní scházejí ještě třetí díl věnovaný 16. až 18. století a pátý popisující Brno ve 20. století.

Přehled prací Petra Pelčáka

Petr Pelčák, spoluzakladatel architektonického spolku Obecní dům Brno, uvádí soubor svých prací dosud nerealizovanou přestavbou Římského náměstí, dodnes pocitovaného dosti palčivě jako zanedbaná ostuda Brna. Další víc než dvacítka realizací, často oceněných mezinárodními architektonickými cenami, představuje na dokonalých fotografiích Filipa Šlapala a Davida Židlického například budovu Trinity na Trnité, administrativní dům na Vídeňské, budovy Filozofické a Fakulty informatiky Masarykovy univerzity a řada dalších. Zařazeny jsou i plány a autorský komentář. „Architekt Petr Pelčák se vždy cítil být dědicem

právě toho Brna, jehož kosmopolitní vazby a kulturní úroveň se odrážejí v architektuře a urbanistickém rozvrhu města,“ uvádí v předmluvě kunsthistorička Jana Tichá.

Petr Pelčák. Architekt 2009–2019 Vydalo nakladatelství Books & Pipes Publishing ve své rubrice Umění & architektura. Cena: 595 Kč

Hluboké příběhy holokaustu

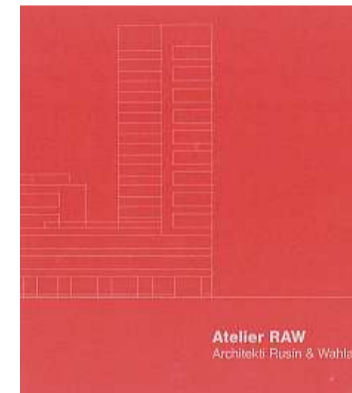
Skutečnou raritou, našťastí velmi čtivou a zajímavou, je vzpomínková kniha Archy života autora Daniela Low-Beera. Podtitul Historie rodu Löw-Beer mezi vilou Tugendhat a Schindlerovým seznamem odkazuje na obecně proslulý příběh. Autor je totiž vnukem posledního židovského majitele textilní továrny v Brněnci, kde byli za druhé světové války zavražďováni Židé. „Kniha přináší řetězec příběhů, sdílených s ryzí oprav-

dovostí a hlubokým citem, jejichž pojítkem jsou touha po spravedlnosti a láska k životu, jež zničilo zlo,“ prohlásila dcera Arnošta Lustiga Eva. Kromě neuvěřitelných a vrcholně napínavých způsobů, jakými se někteří členové židovské rodiny zachránili před holokaustem, je obrovským kladem publikace právě cit a láska autora ke členům rodiny a její historii. Skvělý je také rodokmen na předšládkách knihy a byly by takové i četné fotografie z rodinného archivu, pokud by jim při reprodukci byla věnována větší péče.

Archy života S podtitulem Historie rodu Löw-Beer mezi vilou Tugendhat a Schindlerovým seznamem napsal knihu vzpomínek Daniel Low-Beer a vydalo brněnské Books & Pipes Publishing. Cena: 295 Kč

Stavby, které změnilo Brno

Atelier RAW. Architekti Rusín & Wahla 2009–2019 Vydalo nakladatelství Books & Pipes Publishing ve své rubrice Umění & architektura. Cena: 595 Kč

Architekti Tomáš Rusín a Ivan Wahla představují soubor oceňovaných prací svého ateliéru RAW z let 2009–2019. Můžeme se přesvědčit, že bez nich by tvář Brna vypadala podstatně jinak. Chyběla by na ní rekonstruovaná Joštova ulice či ulička Václava Havla, ale také polyfunkční dům na Dornychu, Café Plazcek v Minoritské, naposledy rekonstruovaná vila Tugendhat nebo ikonická zastávka Oskara Poříšky na Údolní. Také u nich oceňuje autorka předmluvy Jana Tichá, že

hlavním „zdrojem jejich tvorby je architektura klasické modernity 20. a 30. let“ ze slavné brněnské éry minulého století.

Mrakodrap i vstup do jeskyní

Práce předních brněnských architektů Aleše Buriána a Gustava Křivinky má stejný generační základ a kniha i stejnou pečlivost a velkorysost jako další dvě „architektonické“ publikace. Bez tohoto dua by Brno nemělo nejen mrakodrap AZ Tower, ale ani pavilon Q brněnské fakulty informatiky. Zvláště oceňovaná je také jejich vstupní budova areálu Punkevnických jeskyní v Moravském krasu. A v knize nechybí ani jejich vizualizace Jižní čtvrti.

Burian – Křivinka. Architekti 2009–2019 Vydalo nakladatelství Books & Pipes Publishing ve své rubrice Umění & architektura. Cena: 595 Kč

Kristek sebral z Vranova sochu, nahradil ji lejmem

VRANOV NAD DYJÍ Dva roky trvající tahaňka surrealistického sochaře a malíře Lubo Kristka s Vranovem nad Dyjí vyústily v bizarní tečku. Umělec si svou sochu z městyse na Znojemsku odvezl neznámo

kam a nahradil ji velkým umělym exkrementem.

Svár spočíval v tom, že plastiku věnovanou Vranovu obklopilo dětské hřiště. Podle Kristka tím bylo jeho dílo ze 60. let degradováno, protože po něm šplhaly děti, což způsobilo oděrky. Obec jeho verzi odmítla s tím, že jde o poškození stárím a povětrnostními vlivy, načež Kristkovi nabídla, ať si sochu odveze.

A ten to nyní skutečně udělal. „Do poslední chvíle jsem ještě čekal, že se toto prapodivné zastupitelstvo Vranova nad Dyjí umoudří a vyjde vstříc mnou nabídnutému řešení, totiž vysázet mezi sochou a dětským hřištěm živý plot. Prý kdo by se o ty keře staral. Nečekal jsem tedy dále na milosti této infantilní společnosti a sochu jsem odvezl,“ vysvětlil MF DNES Kristek.

Poté podle jeho slov usoudila svatá Jinošfá Dyjská, že nadělí Vranovákům dar, který si zaslouží. „Ten však za dva a půl dne záhadně zmizel,“ sdělil Kristek.

„Dar“ Náhradní dílo Jaroslava Kristka už Vranovští odstranili. Foto: obec

Zatímco o odvezení sochy zdejší starosta věděl, protože o něm Kristek informoval dopisem, instalace hnědého, údajně polystyrenového lejna ho překvapila. „Na radu právníka jsme to odstranili. Teoreticky bychom mohli Kristka žalovat za přestupek z důvodu znehodnocení veřejného prostranství, ale nebude se v tom rýpat. Pro mě je to tímto uzavřeno. Akorát mi přijde zbytečné, že se věhlasný umělec snížil k takovému kroku,“ poznamenal vranovský starosta Lubomír Vedra (Vranováci Vranovu).

Po soše ještě zůstal uprostřed hřiště hnědý přístřešek rovněž z Kristkovy dílny. Obec jej však zaplatila a je tak v jejím majetku. „Dáme ho pryč a odstraníme i betony, které tam zůstaly. Prozatím se to zatravní a dám k diskusi na zastupitelstvu,

co na to místo instalovat. Moje představa je tam zasadit strom nebo umístit lavičku. Chodí sem nejen místní, ale i hodně lidí z okolních penzionů nebo cyklisté, je odtud krásný výhled na zámek,“ odhaluje starosta.

Kristek se odstranění sochy Dyje – Osud stromu dlouho bránil, protože byla součástí podyjské glyptotéky, což je výtvarně-filozofická trasa se sochařskými zastaveními procházející třemi státy. A kde je jeho výtvarník? „Nyní jsem vázán nějakou dobou k mlčenlivosti, a proto mohu jen sdělit, že socha je na utajeném místě, kde bude po padesáti letech restaurována, což si již zaslouží. Poté bude mít významné místo, což si také zaslouží, a čtenář bude určitě zavčas informován,“ uzavřel Kristek. – **Markéta Dušková**

Znojmo

O Groisovi se hlasovat nebude

V pondělí se mělo na schůzi znojemských zastupitelů rozhodovat o setrvání Jana Groise (ČSSD) na pozici starosty, jenže klíčové hlasování se konat nebude. Kvůli nepřiznivému vývoji pandemie covidu totiž Grois svolanou schůzi zastupitelů zrušil, ta další se podle plánu uskuteční až na začátku prosince. „Podle pokynů ministerstva vnitra je vhodné, aby se za nouzového stavu konala zasedání jen v případě, kdy je to nezbytné a kdy je potřeba projednat a schválit zcela neodkladné záležitosti,“ napsala znojemská mluvčí Zuzana Pastrňáková. Grois vyzval k rezignaci sedmáct z 31 znojemských zastupitelů včetně těch z koaličního ANO. Vychytají mu nenávislou kampaň v senátních volbách i kauzy z minulosti. (mos)

INZERCE

Nemovitosti - koupě

Koupíme chalupu do 40 km od Brna. Tel. 736189765

Hledáme nemovitost na investici (byt, RD). Tel. 703120934

Koupím dům, byt na investici 776 844 548

Byty - koupě

Pro rodiče koupím byt ideálně 2+1/3+1 ve Vyškově. Te. 732115802